

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Popescu și Andrei Rotari împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, intervenient accesoriu Primăria orașului Vadul lui Vodă, municipiul Chișinău, cu privire la repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-798/23

NR. PIGD 2-20067594-01-2ra-07062023)

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023.

Indicarea declarativă a temeiului prevăzut la art. 432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă, nu constituie temei de admisibilitate a recursului; nu s-a constatat încălcarea procedurii de înștiințare legală și soluționarea drepturilor unor persoane neantrenate în proces.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. C. Roșca,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, V. Mihaila, A. Braga,

02 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 12 iunie 2020, prin intermediul poștei terestre (f.d.46-47), Vasili Popescu și Andrei Rotari, reprezentați de avocatul Radu Rusanovschi, au depus cerere de chemare în judecată împotriva Î.M. „Regia Transport Electric”, solicitând încasarea în beneficiul lui Vasili Popescu a sumei de 36 887 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, încasarea în beneficiul lui Andrei Rotari a sumei de 34 810 lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 1 125 de lei, cu titlu de taxă de stat și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, reclamanții au invocat că la 01 iulie 2017 împreună cu familiile, contra plății solicitate de către administratorul bazei de odihnă, s-au cazat la Baza de odihnă „Nistru”, din zona de agrement a parcului nistrean din or. Vadul lui Vodă.

3. În noaptea de 01 spre 02 iulie 2017, aproximativ ora 05.00-05.30, a căzut un copac din specia „Salcie” și a deteriorat integral automobilele parcate pe teritoriul bazei de odihnă de model „Dacia”, cu număr de înmatriculare xxxxx și de model „Volkswagen Passat”, cu număr de înmatriculare xxxxx, ce le aparțin. Imediat a fost solicitată intervenția colaboratorilor de poliție din cadrul Inspectoratului de Poliție Ciocana și au efectuat cercetările la fața locului și au constatat circumstanțele menționate. La 12 iulie 2017 au fost informați de către șeful Inspectoratului de Poliție Ciocana despre examinarea plângerii și încetarea cazului, comunicându-le dreptul de a se adresa în instanța de judecată pentru încasarea pagubei cauzate.

4. Reclamanții au precizat că la audierea în cadrul examinării plângerilor a administratorului bazei de odihnă, ultimul a declarat că în ziua incidentului au fost condiții meteo nefavorabile. Însă acest fapt nu corespunde realității, deoarece conform informației Serviciului Hidrometeorologic de Stat, parvenită la 10 noiembrie 2017, la locul incidentului din seara de 01 iulie 2017, nu au fost constatate situații excepționale ale condițiilor meteo.

5. Prevederile Legii cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591 din 23 septembrie 1999 reglementează că gospodărirea spațiilor verzi de pe terenurile proprietate privată sau de pe cele ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor este exercitată de către

proprietarii acestor terenuri. Având în vedere și contractul nr. 45/253 din 27 ianuarie 2003 cu privire la arenda funciară, încheiat cu Primăria or. Vadul lui Vodă, au afirmat că neîndeplinirea obligațiilor de către administrația bazei de odihnă „Nistru” privind efectuarea lucrărilor de inspectare și defrișare a arborilor în vederea salubrității acestora, le-a cauzat prejudiciu prin deteriorarea bunurilor.

6. Totodată, la 05 iulie 2017 la evaluarea pagubelor, reprezentantul pârâtului fiind invitat, nu s-a prezentat. Conform rapoartelor de evaluare nr. 1836/07A și nr. 1837/07A întocmite, lui Vasili Popescu i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 36 887 de lei, iar lui Andrei Rotaru un prejudiciu material în mărime de 34 810 lei.

7. La cererea prealabilă, pârâtul Î.M. „Regia Transport Electric” prin răspunsul din 28 martie 2019, i-a informat că nu poartă răspundere pentru prejudiciul cauzat de forță majoră și respectiv a refuzat compensarea prejudiciului cauzat. Drept urmare a răspunsului primit, la 28 martie 2019 au solicitat Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova informația referitor la situația de forță majoră pretinsă pârât, iar prin răspunsul din 22 aprilie 2019 li s-a comunicat că pârâtul nu a solicitat eliberarea certificatului care atestă evenimentul de forță majoră. Deși la 02 iulie 2017 a fost vânt mai puternic ca de obicei, acest fapt nu poate fi calificat ca un fenomen de forță majoră conform Hotărârii Guvernului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale nr. 1076 din 16 noiembrie 2010. Pe porțiunea de teren unde se afla copacul căzut și în alte sectoare nu au mai existat căderi de arbori sau de crengi.

8. Reclamanții au opinat că dacă pârâtul își îndeplinea obligațiunea de îngrijire a plantațiilor forestiere conform contractului de arendă funciară din 27 ianuarie 2003 și monitoriza în mod adecvat vitalitatea copacilor din fâșia forestieră a sectorului în litigiu, prin tăierea arborilor neviabili, căderea arborelui era evitată. Căderea arborelui în urma vântului puternic nu poate fi calificată ca împrejurare de forță majoră și nu poate exonera gestionarul de răspundere civilă.

9. Persoanele juridice, indiferent de forma juridică de organizare, prezintă informația despre situațiile excepționale autorităților publice locale, precum și autoritățile publice centrale sau altor organizații centrale, conform subordonării. Contrar prevederilor Regulamentului cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, pârâtul nu a prezentat probe ce ar confirma că rafalele de vânt puternice ar constitui o situație excepțională. La ziua incidentului a fost un vânt mai puternic, însă acesta nu se încadrează în categoria fenomenelor de forță majoră conform Hotărârii Guvernului nr. 1076 din 16 noiembrie 2010.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin încheierea consemnată în procesul-verbal al ședinței de judecată din 05 octombrie 2021, a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Primăria orașului Vadul lui Vodă, municipiul Chișinău.

11. Prin hotărârea din 02 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Rotari și Vasili Popescu. S-a încasat de la Î.M. „Regia Transport Electric” în beneficiul lui Andrei Rotari suma de 34 810 lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 1 044,30 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat. S-a încasat de la Î.M. „Regia Transport Electric” în beneficiul lui Vasili Popescu suma de 36 887 de lei, cu titlu de prejudiciu material. În rest, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

12. La 25 martie 2022, Î.M. „Regia Transport Electric” a declarat apel împotriva hotărârii din 02 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

13. Prin decizia din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Î.M. „Regia Transport Electric” și s-a menținut hotărârea din 02 martie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

14. În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că prima instanță fiind investită cu judecarea cauzei în fond a conchis asupra temeiniciei parțiale a acțiunii și a încasat de la Î.M. „Regia Transport Electric” în beneficiul lui Andrei Rotari suma de 34 810 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 1 044,30 lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat și în beneficiul lui Vasili Popescu suma de 36 887 de lei cu titlu de prejudiciu material. În rest, a respins pretențiile reclamantilor ca neîntemeiate.

15. Instanța de apel a constatat că litigiului dedus judecății îi sunt aplicabile prevederile Codului Civil în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, în condițiile în care raportul juridic între părțile litigioase a luat naștere până la data intrării în vigoare a noii legi civile, redând în context art. 8 alin. (1), (2) lit. f), art. 14 alin. (1)-(2) din Codul civil.

16. Potrivit prevederilor Codului civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale

(daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

17. Cu trimitere la prevederile art. 1404 alin.(4) din Codul civil, art. 23 al Legii cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, instanța de apel a notat că în temeiul deciziei Consiliului local, Primăria Vadul lui Vodă la data de 27 ianuarie 2003 a transmis în arendă terenul cu suprafața de 1,08 ha, situat în „Parcul Nistrean”, sector IV, Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, destinat pentru organizarea odihnei muncitorilor. Potrivit pct. 2.2 și 2.4 din anexa nr. 1 la contractul menționat, arendașul este obligat: să nu admită acțiuni ce ar putea înrăutăți starea terenului arendat sau a altor resurse naturale; să ia măsuri de răspundere a resurselor naturale care au proprietatea de a se restabili.

18. Respectiv în circumstanțele constatate supra, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a stabilit că anume pârâtul Î.M. „Regia Transport Electric” este responsabil de repararea prejudiciului cauzat reclamanților Andrei Rotari și Vasili Popescu. Teritoriul bazei de odihnă „Nistru” din zona de agrement Parcul Nistrean din or. Vadul lui Vodă, în temeiul contractului de arendă funciară din 27 ianuarie 2003 se află în gestiunea Î.M. „Regia Transport Electric”, care prin actul menționat și-a asumat inclusiv și obligația de întreținere a resurselor naturale de pe terenul indicat, respectiv, aceasta poartă răspunderea materială pentru prejudiciul cauzat prin căderea pomului și deteriorarea bunurilor.

19. Din aceste considerente, nu pot fi reținute argumentele apelantului precum că reclamanții Andrei Rotari și Vasili Popescu au înaintat prezenta acțiune față de un pârât necorespunzător.

20. Potrivit raportului de evaluare a pagubei nr.1836/07 din 04 iulie 2017 al automobilului „Dacia Logan”, cu număr de înmatriculare xxxxx, valoarea pagubei aduse proprietarului Vasili Popescu, a fost estimate la suma de 36 887 lei, iar potrivit raportului de evaluare a pagubei nr. 1837/07A din 05 iulie 2017 al automobilului de marca „Volkswagen Passat”, cu număr de înmatriculare xxxxx, valoarea pagubei aduse proprietarului Andrei Rotari, a fost estimată în suma de 34 810,04 lei.

21. Respectiv fiind constatat faptul că anume Î.M. „Regia Transport Electric” este responsabilă de repararea prejudiciului cauzat, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a dispus spre încasare de la Î.M. „Regia Transport Electric” în beneficiul lui Andrei Rotari suma de 34 810 lei cu titlu de prejudiciu material și în beneficiul lui Vasili Popescu, suma de 36 887 de lei cu titlu de prejudiciu material.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

22. La 26 aprilie 2023, Î.M. „Regia Transport Electric”, prin intermediul reprezentantului Roman Doroftei, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea

recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, remiterea cauzei spre rejudecare.

23. În motivarea recursului, recurentul a invocat prin prisma art. 432 alin.(4) din Codul de procedură civilă aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130, art. 138 din Codul de procedură civilă, iar prin prisma art. art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, încălcarea normelor de drept material prin interpretarea în mod eronat a legii. Totodată a apreciat ca fiind contrară dispozițiilor citate, soluția, neînțeleasă și fără putere de convingere fiind în contradicție cu legea materială.

24. Instanța de apel a întemeiat decizia pe normele materiale generale art. 14 și art. 1398 din Codul civil în detrimentul normelor speciale care reglementează speța dedusă judecății. Acțiunea a fost înaintată față de un pârât necorespunzător, deoarece conform art. 26 alin. (1) lit. g) din Legea regimului vegetal nr. 2391 din 08 noiembrie 2007, pentru tăierile de arbori vătămați în urma calamităților naturale, avariilor sau în cazul lichidării focarelor active de boli și vătămători în fondul forestier și în vegetația forestiera din afara fondului forestier - se efectuează de către agențiile sau inspecțiile ecologice, în baza recomandărilor comisiei constituite din reprezentanții agențiilor sau inspecțiilor ecologice, deținătorilor de terenuri respective, autorității silvice centrale și altor autorități responsabile, după caz. În aceste condiții este eronată și superficială concluzia instanței. Or, din speță se desprinde faptul că cererea reclamanților/intimați nu cuprinde descriere a faptelor și o încadrare juridică corectă. La caz, este stabilit că sarcina verificării și defrișării sunt ale agențiilor ecologice și Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”.

25. În context cu trimitere la prevederile art. 4, art. 5, art. 10 lit. j) și m), art. 17 lit.d), art. 18 alin. (1) din Legea cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, pct. 3 din Statutul întreprinderii municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 20/6 din 13 noiembrie 2008, care direct statuează că scopul întreprinderii este de a îngriji plantațiile verzi, conform normativelor tehnologice și agrotehnice, la indicațiile Consiliului mun. Chișinău și ale altor organe publice, întru asigurarea condițiilor de creștere a plantelor în mediul urban și prestează diverse servicii, inclusiv curățarea și defrișarea arborilor avariați, uscați și bolnavi, recurentul a afirmat că Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” se face vinovată de căderea crengii peste automobile, deoarece nu a asigurat starea fitosanitară a copacului, deși era obligată să asigure curățarea și defrișarea arborilor avariați, uscați și bolnavi în mediul urban.

26. Recurentul a apreciat ca fiind relevante prevederile art. 18 alin. (1) al Legii nr. cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, conform cărora Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, este responsabilă

de îngrijirea copacilor, reiterând totodată pct. 3 din Statutul Întreprinderii Municipale „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 20/6 din 13 noiembrie 2008. Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, conform statutului adoptat prin decizia nr. 20/6 din 13 noiembrie 2008 a Consiliului mun. Chișinău, este responsabilă de îngrijirea plantațiilor verzi, fiind prezentă o delegare a atribuțiilor administrației publice locale în favoarea acestei întreprinderi. La acest segment, lipsește o motivare a instanței privind obligațiile de defrișare a copacilor de către Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”. Astfel soluția instanței este superficială, arbitrară și declarativă.

27. Instanțele de judecată au omis a se expune asupra acestor chestiuni esențiale supuse atenției lor, ce afectează corectitudinea hotărârilor contestate în prezenta speță, confirmându-se încălcarea dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 CEDO, sub aspect că instanța de apel nu s-au expus pe motive esențiale, ignorând mijloacele de probe administrate legal, ce formează și viciu fundamental în speța dată.

28. Instanța a ignorat obiecția privind atragerea în proces a Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, fiind aplicabile prevederile art. 432 alin. (3) lit. (d) din Codul de procedură civilă, încălcarea normelor de drept procedural prin soluționarea problemei drepturilor persoanei neimplicate în proces. Argumentele din referință și cererea de apel indică la obligațiile de curățire și defrișare a Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”. Contrar art. 67 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a examinat cauza fără a atrage în proces a Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”.

29. Cu referire la prevederile art. 432 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură civilă, a invocat examinarea cauzei de către instanța de apel fără respectarea dispozițiilor art. 102-105 din Codul de procedură civilă, nefiind înștiințați data și ora ședinței de judecată.

30. De asemenea, a opinat că instanța a statuat în mod neclar și divergent în partea motivatoare a hotărârii că „lipsesc circumstanțe meteo excepționale”, or potrivit informației prezentate de Serviciul Hidrometeorologic de Stat, între orele 02:17- 03:14 și orele 03:50 - 07:35, s-au semnalat averse de ploaie cu oraj, cantitatea precipitațiilor căzute a constituit 6,0 mm.(f.d.78), astfel se deduce contradicții vădite în hotărâre privind soluția invocată în partea descriptivă în coraport cu probele administrate. Aspectele evidențiate contravin prevederilor art. 239, art. 373 CPC și art. 241 alin. (5) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de apel conține o motivare arbitrară. Viabilitatea deciziei nu rezistă criticilor îndreptate în privința legalității și temeiniciei constatate, iar caracterul contradictoriu al acesteia se accentuează în momentul în care se remarcă faptul că a conchis că instanța de fond corect a stabilit că anume pârâta se face responsabilă de repararea prejudiciului cauzat reclamantilor, fără a

răspunde la obiecția în ce constă vinovăția acesteia și legătura causală cu evenimentul produs. Asupra circumstanțelor indicate, instanța de apel nu s-a expus nici într-un fel.

31. La 08 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.148). Corespondența a fost restituită instanței ca fiind nereclamată (f.d.150-153).

32. Intimații nu au făcut uz de dreptul procedural și nu au depus referință la cererea de recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

33. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

34. Recursul declarat de Î.M. „Regia Transport Electric” a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

35. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

36. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

37. Art. 433 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).”

38. Art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

39. Art. 102 din Codul de procedură civilă:

„(4¹) Participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

40. Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat public la 15 februarie 2023. Materialele cauzei atestă expedierea copiei integrale a deciziei instanței de apel către participanții la proces la 11 aprilie 2023, inclusiv prin intermediul poștei electronice (f.d.132). Astfel, recursul declarat la 26 aprilie 2023 este în termen.

41. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

42. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

44. Din analiza recursului declarat rezultă că recurentul a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

45. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție cu referire la temeiul de drept prevăzut de art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și anume interpretarea eronată a legii, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

46. Cu referire la argumentul prin prisma art. 432 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură civilă privind încălcarea normelor de procedură precum că s-a examinat cauza în lipsa recurentului și/sau reprezentantului său, instanța de recurs că acesta nu a fost confirmat. Din materialele cauzei se atestă că a fost respectată procedura de înștiințare legală, fiind expediată de către instanța de apel citația prin intermediul poștei electronice la adresa recurentului prin care i s-a comunicat data și ora ședinței de judecată din 26 ianuarie 2023, ora 11:00 (f.d.113). Drept urmare, procedura de înștiințare legală a fost respectată.

47. Mai mult, în conformitate cu art.102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

48. La fel, nu poate fi reținut alegația privind încălcarea prevederilor art. 432 alin.(3) lit.d) din Codul de procedură civilă, conform cărora instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces, întrucât la caz nu s-a examinat problema drepturilor Î.M. „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”.

49. Argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

50. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe

sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

51. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

52. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

53. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

54. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

55. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Î.M. „Regia Transport Electric”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

56. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul depus de Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” împotriva deciziei din 15 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi